

MTÜ Lõuna-Järvamaa Koostöökogu

MTÜ Lõuna-Järvamaa Koostöökogu arengustrateegia 2014-2020

STRATEEGIA SEMINARI KOKKUVÕTE

PÄRNUS, 06.-07.11.2014

Strateegia seminari viis läbi ja kokkuvõtte koostas:

Ülle Leesmaa, tel. +372 5185110

1. Sissejuhatus

MTÜ Lõuna-Järvamaa Koostöökogu arengustrateegia 2014-2020 koostamise seminar toimus 06.-07. november 2014 Pärnus. Seminaril osalesid tegevusgrupi liikmed, kokku ca 30 inimest. Esindatud olid nii mittetulundusühingute, ettevõtjate kui omavalitsuste esindajad. Seminari käigus püüdsime leida tegevuspiirkonna eripärasid, koostasime SWOT-analüüsi ning selle kokkuvõtte ja järeldused. Püüdsime sõnastada tegevuspiirkonna prioriteetid ning esialgsed võimalikud meetmed. Uuenduslike ideede leidmiseks kasutatud tehnika põhjal kaardistasime „hullud ideed“ tegevuspiirkonna arendamiseks.

2. Tegevuspiirkonna eripära kaardistamine (individuaalne töö)

- Tugev põllumajanduspiirkond, hea põllumaa, piimakarjakasvatus
- Geografiline asend – Kesk-Eesti, igale poole üks maa
- Puhas, puutumatu loodus, palju metsa, sood ja rabad, voored
- Pikkade traditsioonidega piirkonna tuntust suurendavad festivalid, laadad, üritused
- Tegevuspiirkonda läbib raudtee, Peterburg-Pärnu-Riia maantee, ristuvad teed
- Enamus ettevõtlusest suurtootmine
- Rikkalik ajalugu alates muinasajast
- Aktiivsed, teotahtelised inimesed s.h. noored
- Väikesed vahemaad – head koostöövõimalused
- Tegusad talud
- Puudub ühisturundus ja ettevõtjate vaheline koostöö on nõrk
- Puudub kohaliku tooraine väärimine kohapeal
- Vähe väikeettevõtteid, pereettevõtteid
- Meil on mõisakoolid, kirikud, muuseumid
- Meil on vähe kõrgharidust nõudvaid töökohtasid ja kõrgharidusega inimesi
- Lehmi on kõige rohkem võrreldes teiste piirkondadega Eestis - PIIMAMAA
- Tugevad kultuuritraditsioonid, aktiivne kultuurielu

Tegevused, mida võiks teha lähtuvalt eripäradest:

- Pärandkultuur on turismi ree ette panemata
- Kasutamata on turismi arendamisel meie kaunid mõisad
- Loodus annab võimalused intensiivseks loomakasvatuseks ning turismi arendamiseks
- Võimalus elada siinses turvalises elukeskkonnas ja käia väljaspool piirkonda tööl
- Kohaturundus!!!
- Kanuu ja veesõidukid, linnu ja looma vaatluskohad, kalapüük, puhkekeskuste koostöö

3. SWOT analüüs

TUGEVUSED	NÕRKUSED
Väga hea strateegiline asukoht Kesk-Eestis (olemasolev teedevõrk, raudtee)	Töötleva tööstuse puudumine (kohaliku tooraine väärindamine kohapeal)
Tugev ja pikaajaliste traditsioonidega põllumajanduspiirkond	Vähe väikeettevõtlust
Turismist puutumatu piirkond - puhas leht	Rahvastiku vananemine ja väljaränne
Aktiivsed, teotahtelised inimesed	Töökohtade ja kvaliteetse tööjõu puudus
Traditsioonilised üle-eestilised sündmused (kevadpealinn Türi, Kevadfestival, Piimapäev, Lillelaat, Regilaul uues kuues, Üle-eestiline brassansamblike kokkutulek, õunafestival jne)	Inimeste passiivsus, tugevate liidrite vähesus
Puhas, puutumatu loodus - sood, rabad, puhas vesi, puhas õhk jne	Väsinud inimesed – ühed ja samad inimesed aktiivsed sädeinimesed
Palju eripäraseid vaatamisväärsusi, teemamuuseumid (piim, ratas, ringhääling, aedlinn jne)	Perega ajaveetmise võimaluste puudumine
Tugevad erialased teadmised aiandusest ja käsitööst, toiduainete töötlemisest	Nõrk ühisturundus, koostöövõrgustike vähesus ettevõtluses, turu puudumine
Kohaliku käsitöötraditsioonide hoidmine	Madala sissetulekuga töökohad, väikeettevõtluse puudumine
Tunnustamine (ettevõtjad, külad, noored jne)	Selge, eristuva identiteedi puudumine
Innovaatiline eakatekodu Väätsal	Poliitiline kemplemine
Ajalooliselt oluline piirkond Eestis	Vabade elamispiindade puudumine
Turvalisus	Kogukonnateenuste vähesus
	Madal haridustase kohalikel elanikel, madal intellekt
	Põllumajanduslik suurtootmine
	Geograafiline keskpunkt - ääremaa
	Madal iive
VÕIMALUSED	OHUD
Kesk-Eesti, kui soodsa asukoha tegevuspiirkonna kasuks tööle panemine	Maaelu mittetoetav seadusandlus, poliitilised mõjud maaelu arengule
Rahvusvaheline koostöö (seminarid, konverentsid, õppereisid uute ideede saamiseks, turismi arendamiseks)	Aktiivsete inimeste lahkumine maalt
Toorainest valmistoodangu kohapeal	Puuduvad töökohad kõrgharidusega inimestele
Turismipakettide kokkupanemine – ööbimised, seiklusturism, taluturism, ühisturundus	Vananev piirkond
Põllumajandustoodangu väärindamine tegevuspiirkonnas	Põllumajanduslik suurtootmine – pankroti korral kaob palju töökohtasid
Väikeettevõtluse arendamine, mitmekesistamine	Asukoht Kesk-Eesti – kõik sõidavad läbi, keegi ei peatu

Puhtas looduses asuva väärtusliku elukeskkonna müümine	Maakonnakeskus on nõrk
Õppivate noorte kasutamine uurimustööde koostamisel piirkonna arendamiseks	Suurtootmise pankrot
Üüripinnad + kaugtöökohad = haritud inimesed ja noored maale	Kiirrong, suured maanteed sõidavad lihtsalt läbi ja viivad inimesed ära
Tugeva kogukonna, koostöö, ühistegevuse, identiteeditunde arendamine	Sõda
Tühjalt seisvatele hoonetele kasutuse leidmine	Reostus, taudid
Legendide müümine, piirkonna ajaloo müümine	
Korraldada aktiivne "Maale elama" kampaania	
Noortele vaba aja veetmise võimaluste täiustamine	

4. Tegevuspiirkonna arenguvajaduste ja –potentsiaali analüüs

TUGEVUSTELE TUGINEDES KASUTAME VÕIMALUSI

1. STRATEEGILINE ASUKOHT

- * kaugtöövõimaluste arendamine
- * turismi arendamine, turistide piirkonda toomine
- * seminaride, konverentside, koolitusturismi arendamine
- * väikeettevõtluse arendamine, mitmekesistamine
- * logistika – omatoodang, keskladu
- * puhta, loodusliku elukeskkonna propageerimine koos kaugtöövõimalustega

2. PIKAAJALISTE TRADITSIOONIDEGA PÕLLUMAJANDUSPIIRKOND

- * kohaliku tooraine väärindamine, kohaliku toodangu tootmine
- * väikeettevõtluse arendamine
- * maamajandust õppivate noorte kasutamine juba praktika ja lõputöö tegemisel
- * väikeettevõtjate koostöö arendamine suurtootjatega
- * pereettevõtete, talude kui ettevõtlusvormi propageerimine

3. TURISMIST PUUTUMATU PIIRKOND (KASUTAMATA RESSURSID)

- * Kesk-Eesti, kui soodsa asukoha piirkonna heaks tööle panemine
- * loodusturismi arendamine
- * seminaride, koolituste, konverentsiturismi arendamine
- * kohaliku toodangu müümine ja reklaamimine
- * rahvusvahelise koostöö arendamine
- * turismipakettide kokkupanemine ja müümine

4. AKTIIVSED, TEOTAHTELISED INIMESED

- * väikeettevõtluse arendamine
- * noorte aktiivne kaasamine kogukonna tegevustesse
- * haritud ja noorte inimeste maale tagasi toomine
- * tugeva kogukonna, koostöö, ühistegevuse arendamine
- * inimeste motiveerimine, julgustamine, toetamine – et aktiivsed inimesed ei väsiks ära

5. PIIRKONNA TUNTUST SUURENDAVAD TRADITSIOONILISED SÜNDMUSED

- * Kesk-Eesti kui soodsa asukoha ärakasutamine
- * piirkonna ajaloo ja legendide uurimine ja müümine
- * traditsiooniliste festivalide, ürituste korraldamise jätkamine
- * seminaride, konverentside, koolituste korraldamine

6. PUHAS, PUUTUMATU LOODUS – SOOD, RABAD, PUHAS VESI JA ÕHK

- * loodusturismi arendamine
- * loodusliku elukeskkonna propageerimine

TUGEVUSTELE TUGINEDES VÄHENDAME OHTUDE MÕJU

1. POLIITILISED MÕJUD MAAELU ARENGULE

- * tugev ja pikaajaliste traditsioonidega põllumajanduspiirkond, piimatootmine, viljakad põllumaad
- * lähtuvalt strateegilisest asukohast alternatiiv põllumajandus ja turism

2. AKTIIVSETE INIMESTE LAHKUMINE

- * väga hea strateegiline asukoht – võimalus mujal tööl käia
- * hinnatud looduslik elukeskkond (puhas õhk, rahu, vaikus)
- * turvaline elukeskkond
- * aktiivsete inimeste hoidmine, sidumine kogukonnaga
- * odav kinnisvara

3. KÕRGHARIDUSEGA INIMESTELE PUUDUVAD TÖÖKOHAD

- * strateegilisest asukohast lähtuvalt toome siia riigiettevõtte ja arendame ettevõtlust
- * kaugtöövõimaluste arendamine
- * töökoha loomine enda perele ehk ettevõtluse arendamine

4. VANANEV PIIRKOND

- * looduslik, turvaline elukeskkond toob noori maale elama
- * aktiivne kogukond, palju põnevaid tegevusi
- * hea strateegiline asukoht võimaldab tööealisel elanikkonnal käia mujal tööl
- * aktiivne kultuurielu

5. PÕLLUMAJANDUSLIK SUURTOOTMINE – RISK KAOTADA TÖÖKOHAD

- * turismi arendamine
- * väikeettevõtluse arendamine
- * kaugtöövõimalused tänu asukohale Kesk-Eestis

VÕIMALUSTEST LÄHTUVAD TEGEVUSED NÕRKUSTE VÄHENDAMISEKS

1. **KESK-EESTI, KUI SOODNE ASUKOHT NING HEAD TRANSPORTIVÕIMALUSED** aitavad arendada väikeettevõtlust, luua ettevõtlustaristuid, takistada rahvastiku väljarännet elukeskkonna parendamise ja kaugtöö propageerimisega.
2. **RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ ARENDAMINE** aitab kaasa välis koostööpartnerite leidmisele ettevõtluse ja turismi arendamisel; kohalike aktiivsete inimeste motiveerimisele ja sidustamisele läbi koolituste, õppereiside, seminaride; aitab luua uusi algatusi.
3. **TOORAINEST VALMISTOODANGUNI KOHAPEAL** aitab säilitada olemasolevat tootmist ning arendada töötlevat tööstust (vääridada kohalikku toorainet), sellest tulenevalt on võimalik arendada väikeettevõtlust, luua juurde töökohtasid ning takistada rahvastiku väljarännet.
4. **TURISMI ARENDAMINE, TURISMIPAKETTIDE KOKKUPANEMINE** aitab samuti arendada väikeettevõtlust, tuleb juurde uusi aktiivseid inimesi, lisanduvad uued töökohad, peredele tekivad vaba aja veetmise võimalused, areneb ettevõtjate koostöö ning moodustuvad koostöövõrgustikud.
5. **VÄIKEETTEVÕTLUSE ARENDAMINE JA MITMEKESISTAMINE** aitab luua piirkonda töötlevat tööstust, kohaliku tooraine vääridamist, uute töökohtade loomist, toob juurde oskuste ja teadmistega tööjõudu, aitab kaasa väikeettevõtjate koostöövõrgustike tekkimisele ja ühisturunduse arendamisele.

TEGEVUSED NÕRKUSTE JA OHTUDE KOOSMÕJU VÄHENDAMISEKS

on vajalik:

1. Töötleva tööstuse arendamine piirkonnas (kohaliku tooraine väärindamine)
2. Väikeettevõtluse arendamine ja mitmekesistamine
3. Rahvastiku väljarände peatamiseks töökohtade loomine, elukeskkonna parendamine, inimeste sidustamine kogukonnaga
4. Aktiivsete inimeste koolitamine, motiveerimine, toetamine, julgustamine, võrgustamine
5. Kõrgepalgaliste töökohtade loomine – ettevõtluse toetamine, riigiasutuste maale toomine, tööstusettevõtete piirkonda loomine/toomine
6. Perega ajaveetmise kohtade loomine
7. Elamispiindade probleemide lahendamine – üüripindade ehitamine, renoveerimine
8. Aktiivsete inimeste tunnustamine - programm „Hoiame Omasid!“
9. Võrgustumine ja ühistegevused

6. Strateegilised eesmärgid

ALUSTALAD: INIMENE-TÖÖ-KOGUKOND

PRIORITEET 1: Inimressursi arendamine

Lõuna-Järvamaal on aktiivsed, hoitud, koolitatud, tunnustatud, motiveeritud, teotahtelised, rõõmsad ja õnnelikud inimesed.

PRIORITEET 2: Ettevõtluskeskkonna ja ettevõtlusaktiivsuse tõhustamine

Lõuna-Järvamaal on mitmekesine ja arvukas väikeettevõtlus ning tugev ettevõtjate koostöövõrgustik koos toimiva ühisturundusega.

PRIORITEET 3: Kogukondliku koostöö toetamine

Lõuna-Järvamaa on tugev, ühtehoidev kogukond, kus toimub aktiivne ühistegevus elu paremaks muutmisel kogukonna elanike algatusel.

7. Pakutud meetmed töögruppidele

I töögrupp:

Meede 1: Elukeskkond ja pärandkultuur (elukeskkonna arendamine)

Meede 2: Ettevõtlus ja turism (väikeettevõtluse edendamine)

Meede 3: Ettevõtlik ja sidustatud noor (ettevõtlike noorte algatuste toetamine)

Meede 4: Jätkusuutlik kogukond ja seltsid

II töögrupp:

Meede 1: Tugevate kogukondade kasvatamine ja kasvamine, kogukonnateenused

Meede 2: Ettevõtluse arendamine – tootmine ja turustamine

Meede 3: Piirkonna maine arendamine – koostöövõrgustik, paketid, eristumine

III töögrupp:

Meede 1: Kohaliku toote ja teenuse väärimine

Meede 2: Sotsiaalne sidusus – HOIAME OMASID!

Meede 3: Rahvusvaheline koostöö

8. *Uuenduslikkus - mida UUT saaksime teha tegevuspiirkonnas elu edendamiseks ehk „HULLUD IDEED“!!! NB! Seda peatükki võtta huumoriga!*

- Kohalikud arstiks õppijad tagasi piirkonna jaoks tööle
- Kohaliku sõjaväe loomine
- Lastele vaba ja piirideta kasvatus
- Kõik lapsed trennidesse
- Autotehase loomine
- Metsade avastamise projektid
- Meditsiiniliste asutuste rajamine piirkonda
- Turvalisuse probleemidega tegelemine – vabatahtlikud päästjad
- Vaimsete väärtuste kasvatamine – lastelaagrid
- Kehaliste tegevuste propageerimine
- Eksklusiiiv spordialad, huvialade toetamine
- Matkad, paketid piirkonna tutvustamiseks
- Turundusvõrgustikud
- Piimaspaa ja piimabaar, reklaamida tuntud inimeste kaudu nt Anu Saagim
- Noortele tegevuste ja võimaluste pakkumine
- Mõtle suurelt , märka ka väikseid (Baruto)
- Välisturistid, seljakotimatjad – nende toomine meie puhta loodusega piirkonda
- Suhtle ja näita ennast!
- Hambaarsti tehnika ja varustuse tootmine
- Tsirkus piirkonda
- Sealiha eksport Austraaliasse
- F1 rada Väätsale
- Tubaka kasvatus
- Kommuun – ökoküla – noored
- Rahvusvahelised spordivõistlused piirkonda
- Noalaevahitus – ajalugu, majutus, toit, turism, turundus
- Arste juurde tuua ja muuta nad kohalikeks
- Turvalisuse tagamine
- Aega pühendada rohkem järeltulijatele
- Õpetada noori enda seisukohti kaitsma
- Kaasaegse sportimise võimalused
- Vaba aja sisustamine looduses
- Avastame maailma
- Turvaline keskkond
- Plastiline kirurgia – meeldiv loodus taastamiseks
- Toit, oliivõli, pasta, mereannid
- Mässajad, noored, vihased mehed arvamusfestivalile
- Avastamine, matkatee, seiklused
- Usk
- Esoteerika

- Liikumine
- Kiirus
- Paigalseis
- Vaktsiinide tootmine
- Üle-eestiline habemetega meeste konkurs
- Matkaja äpp
- Vanurite hooldus
- Tagametsa lastelaager
- NATO baas
- Motohall
- Iluoperatsioonide keskus koos spaaga
- Riigikaitseline riigigümnaasium Türile
- Tegevuskeskus lillelastele
- Eestimaa maaspordikeskus Türile
- Itaalia veinikelder Väätsale
- Plastiline kirurgia
- Itaalia toidu ja veini pööning
- Kadunud Atlantis rappa
- Piirkonna tooteks õunavein
- Teemapark „Karjalapse maailm“